

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. liepos 1 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2021/0170(COD)

10381/21
ADD 3

CONSOM 147
MI 520
COMPET 526
CODEC 1020
DIGIT 83
CYBER 196
CHIMIE 65
JAI 818

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. liepos 1 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2021) 169 final
Dalykas:	KOMISIJS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei panaikinamos Tarybos direktyva 87/357/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2021) 169 final.

Pridedama: SWD(2021) 169 final

Briuselis, 2021 06 30
SWD(2021) 169 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

**Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento
dėl bendros gaminių saugos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos
reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 bei panaikinamos Tarybos direktyva 87/357/EEB ir
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB**

{COM(2021) 346 final} - {SEC(2021) 280 final} - {SWD(2021) 168 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymo persvarstyti Bendros gaminių saugos direktyvą poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Šis poveikio vertinimas grindžiamas kartu atliktu Bendros gaminių saugos direktyvos (toliau – BGSD) vertinimu. Iš vertinimo rezultatų matyti, kad BGSD yra tinkama priemonė ir apskritai direktyvos tikslai pasiekti, tačiau ES rinkoje vis dar yra per daug nesaugių gaminių, dėl kurių įmonėms sudaromos nevienodos sąlygos , o visuomenė ir vartotojai patiria didelių išlaidų . Apskaičiuota, kad dėl sužalojimų ir (arba) mirčių, kurių priežastis – nesaugūs gaminiai, patiriamos žalos, kurios ES vartotojai ir visuomenė galėtų išvengti, dydis yra 11,5 mlrd. EUR per metus, o žalos vartotojams , grindžiamos nesaugių gaminių verte, dydis – 19,3 mlrd. EUR. Konkrečios su BGSD susijusios problemos yra šios: BGSD nėra užtektinai veiksminga, kad ją taikant būtų galima išspręsti su naujomis technologijomis ir prekyba internetu susijusias problemas; nesaugių gaminių susigražinimas iš vartotojų (atšaukimas) nėra pakankamai veiksmingas, nuostatos dėl rinkos priežiūros nėra visiškai veiksmingos ir suderintos su taisyklėmis, taikomomis suderintiems gaminiams, o taisyklės, kuriomis reglamentuojami maisto produktus imituojantys gaminiai , visoje ES taikomos nenuosekliai. Pagrindiniai šias problemas lemiantys veiksniai yra rinkos ir reguliavimo trūkumai, atsižvelgiant į tai, kad sparčiai auga prekyba internetu ir plėtojamos naujos technologijos. Numatoma, kad ilgainiui šios problemos didės, nes vartotojų gaminių pardavimai bus vis dažniau vykdomi globaliai ir taikant skaitmenines priemones.
Ką reikėtų pasiekti?
Iniciatyva siekiama šių bendrų tikslų : užtikrinti ES vartotojų apsaugą nuo nesaugių gaminių, kartu prisidedant prie tinkamo bendrosios rinkos veikimo, visų pirma užtikrinant vienodas sąlygas įmonėms. Nustatyti šie konkretūs tikslai : 1) užtikrinti, kad į ES teisinę sistemą būtų įtrauktos bendros saugos taisyklės, reglamentuojančios visus vartotojų gaminius ir jų saugai kylančią riziką, įskaitant susijusias su naujomis technologijomis; 2) spręsti gaminių saugos problemas, susijusias su pardavimo internetu kanalais; 3) įgyvendinti veiksmingesnį ir efektyvesnį gaminių atšaukimą siekiant, kad nesaugūs gaminiai nepasiektų vartotojų; 4) stiprinti rinkos priežiūrą ir užtikrinti, kad suderintų ir nesuderintų vartotojų gaminių taisyklės būtų labiau tarpusavyje suderintos, ir 5) spręsti maisto produktus imituojančių gaminių saugos klausimus.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumas)?
Valstybių narių ir ES kompetencija gaminių saugos srityje yra pasidalijamoji. Nustatytos problemos yra plačiai paplitusios, o jų priežastys tos pačios visoje ES. Valstybės narės, veikdamos atskirai, negali deramai pasiekti gaminių saugos užtikrinimo tikslo, nes visos ES rinkos priežiūros institucijos turi glaudžiai bendradarbiauti, sąveikauti ir imtis nuoseklių veiksmų, kad būtų užtikrintas aukštas visų ES vartotojų apsaugos lygis ir sudarytos vienodos sąlygos bendrojoje rinkoje, kurioje prekės juda laisvai. ES nesiimant veiksmų, taip pat labai padidėtų valstybių narių rinkos priežiūros išlaidos ir įmonių administracinės išlaidos.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?
Be pagrindinio scenarijaus, tikslams siekti nustatytos šios politikos galimybės: 1 galimybė. Esamos teisinės sistemos geresnis įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas , visų pirma teikiant daugiau gairių ir propaguojant dabartines priemones, tačiau neatliekant BGSD teisinio persvarstymo (persvarstyta būtų tik Maisto produktus imituojančių gaminių direktyva);

2 galimybė. **Tikslinė BGSD peržiūra (direktyvos arba reglamento forma)**, kuria būtų siekiama atsižvelgti į naują riziką, susijusią su naujomis technologijomis, padaryti kai kurias nuostatas, parengtas remiantis įsipareigojimo užtikrinti produktų saugą nuostatomis, teisiškai privalomomis, nustatyti privalomus gaminių atšaukimo reikalavimus, suderinti BGSD su rinkos priežiūros taisyklėmis, reglamentuojančiomis suderintus gaminius, ir į BGSD įtraukti taisykles, skirtas maisto produktus imituojantiems gaminiams;

3 galimybė. **Visapusiška BGSD peržiūra** priimant reglamentą, kuriuo, be 2 galimybėje nurodytų priemonių, būtų patikslintos su programine įranga susijusios saugos taisyklės, nustatytos papildomos pareigos, susijusios su prekyba internetu ir gaminių atšaukimu, nustatyti didesni vykdymo užtikrinimo įgaliojimai valstybėms narėms, sukurtas arbitražo mechanizmas, skirtas jų ginčams dėl skirtingų rizikos vertinimų rezultatų spręsti, ir pagerintas gaminių atsekamumas;

4 galimybė. **Rinkos priežiūros teisinių priemonių integracija** kartu įgyvendinant 3 galimybėje nurodytas priemones.

Peržiūrėti esmines Maisto produktus imituojančių gaminių direktyvos nuostatas buvo numatyta visose galimybėse (1–4), numatant dvi papildomas tokios peržiūros galimybes: a) visiškai uždrausti maisto produktus imituojančius gaminius *per se* ir b) šios kategorijos gaminiams taikyti rizikos vertinimo metodą.

3 galimybė yra tinkamiausia, dėl maisto produktus imituojančių gaminių pasirenkant taikyti papildomą b galimybę.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų šalių nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Vykdant viešas konsultacijas dėl BGSD veiksmų gairių/įžanginio poveikio vertinimo, dauguma suinteresuotųjų šalių pritarė BGSD teisei peržiūrai ir beveik pusė jų pritarė visapusiškai peržiūrai (3 ir 4 galimybės). Vykdant atviras viešas konsultacijas ir kitą konsultacijų veiklą, suinteresuotosios šalys aiškiai pritarė konkrečioms priemonėms, numatytoms 3 galimybėje. **Vartotojų organizacijos** iš esmės pritaria 4 galimybei. **Valstybės narės** daugiausia pritaria 3 galimybei. **Įmonės** pabrėžia poreikį aiškiai apibrėžti atsakomybę, teisinį tikrumą ir vienodas sąlygas, todėl, atrodo, kad pritaria BGSD teisei peržiūrai (2 ir 3 galimybės).

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Numatoma, kad 3 galimybė būtų labai naudinga vartotojams ir visuomenei. Apskaičiuota, kad nesaugių gaminių verte grindžiamos žalos vartotojams dydis **šiuo metu yra apie 19,3 mlrd. EUR**. **Pirmaisiais tinkamiausios galimybės įgyvendinimo metais ji turėtų sumažėti maždaug 1 mlrd. EUR**, o per kitą dešimtmetį – maždaug **5,5 mlrd. EUR**. Taikant 3 galimybę su neveiksmingu gaminių atšaukimu susijusi žala vartotojams taip pat turėtų sumažėti daugiau kaip 400 mln. EUR per metus. Be to, apskaičiuota, kad **dėl su gaminiais susijusių nelaimingų atsitikimų patiriamos žalos, kurios ES vartotojai ir visuomenė galėtų išvengti, dydis yra 11,5 mlrd. EUR per metus**. Dėl su gaminiais susijusių sužalojimų ES šiuo metu patiriamų sveikatos priežiūros išlaidų dydis – **apie 6,7 mlrd. EUR per metus** (iš jų apie 6,1 mlrd. EUR sudaro hospitalizavimas). Šios išlaidos taip pat turėtų būti sumažintos taikant pagal 3 galimybę numatytas priemones, dėl kurių sumažėtų nesaugių gaminių skaičius (šio poveikio nebuvo įmanoma įvertinti kiekybiškai, nes tendencijoms nustatyti trūksta duomenų apie sužalojimus). Apskaičiuota, kad **sumažinus nacionalinio įgyvendinimo skirtumus ir teisinį susiskaidymą, per metus įmonės sutaupytų 59 mln. EUR išlaidų, o rinkos priežiūros institucijos – 0,7 mln. EUR išlaidų**. Mažesnis nesaugių gaminių, įskaitant gaminius, kurių sudėtyje yra pavojingų cheminių medžiagų, skaičius taip pat turėtų teigiamą poveikį aplinkai.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Apskaičiuota, kad pirmisiais 3 galimybės įgyvendinimo metais ES 27 įmonių bendrų išlaidų (vienkartinių

ir nuolatinių išlaidų) dydis būtų **196,6 mln. EUR**, o tai suma, lygi **0,02 proc. ES įmonių, užsiimančių nesuderintų gaminių gamyba, didmenine ir mažmenine prekyba, apyvartos**. Vėlesniais metais **ES įmonių nuolatinių išlaidų dydis būtų 177,8 mln. EUR**. Šios išlaidos susijusios su padidėjusiomis įmonių pareigomis, daugiausia dėl prekybos internetu, su naujomis technologijomis susijusių gaminių pardavimu, nesaugių gaminių atšaukimu ir su rinkos priežiūros taisyklių derinimu su suderintiems gaminiams taikomomis taisyklėmis. Įgyvendinant 3 galimybę valstybių narių **rinkos priežiūros institucijos** dėl padidėjusių įgaliojimų vykdant nesaugių gaminių rinkos priežiūrą patirtų papildomų nuolatinių išlaidų, kurių dydis per metus iš viso būtų maždaug **6,7 mln. EUR**, ir tik palyginti nedidelių vienkartinių prisitaikymo ir įgyvendinimo išlaidų. Neigiamo poveikio aplinkai ir neigiamo socialinio poveikio nėra.

Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?

Tinkamiausioje galimybėje nenumatyta, kad labai mažoms įmonėms ir MVĮ būtų netaikomos kokios nors pareigos. ES gaminių saugos teisės aktais nesudaromos sąlygos MVĮ taikyti ne tokią griežtą tvarką, nes, nepaisant vartotojų gaminių tiekimo grandinės pobūdžio, jie turi būti saugūs, kad būtų pasiektas bendras gaminių saugos ir vartotojų apsaugos tikslas. Pirmaisiais 3 galimybės įgyvendinimo metais ES MVĮ bendrų išlaidų (vienkartinių ir nuolatinių išlaidų) dydis būtų **111,1 mln. EUR**. Vėlesniais metais **ES MVĮ nuolatinių išlaidų dydis būtų apie 100 mln. EUR**. Apskaičiuota, kad **dėl sumažėjusių nacionalinio įgyvendinimo skirtumų ir teisinio susiskaidymo ES MVĮ sutaupyti 34 mln. EUR lėšų**. Didžiausias poveikis būtų daromas tokiems verslo sektoriams kaip prekyba internetu ir kai kurie naujų technologijų gamybos sektoriai, tačiau dėl suderintų ES reikalavimų jų konkurencingumui nebūtų daromas didelis poveikis.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Įgyvendinant 3 galimybę valstybės narės iš viso patirtų apie **6,7 mln. EUR papildomų nuolatinių išlaidų per metus**, tačiau šios išlaidos turėtų būti kompensuojamos sumažėjusiomis sveikatos priežiūros išlaidomis rinkoje sumažėjus nesaugių gaminių. Be to, **suderinus valstybių narių rinkos priežiūros taisykles būtų sutaupyta apie 0,7 mln. EUR išlaidų per metus**. Šiuo suderinimu taip pat bus palengvintas iniciatyvos įgyvendinimas valstybėse narėse, nes suderintų gaminių taisyklės joms jau pažįstamos.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

3 galimybės įgyvendinimas turėtų teigiamą poveikį pagrindinėms teisėms, nes dėl sumažėjusio nesaugių gaminių kiekio ES rinkoje būtų užtikrinta aukštesnio lygio vartotojų ir aplinkos apsauga. Papildomais reikalavimais nedaromas poveikis įmonių laisvei užsiimti verslu ir jos atrodo proporcingos bendram siekiamam tikslui. Įgyvendinant 3 galimybę taip pat turėtų būti sudarytos sąlygos supaprastinti ir sumažinti administracinę naštą supaprastinant standartizacijos procedūrą ir mažinant teisinį netikrumą (dėl tam tikrų esminių taisyklių aiškumo trūkumo) ir susiskaidymą (skirtingos rinkos priežiūros taisyklės skirtingoms gaminių kategorijoms).

Proporcingumo principas

Atrodo, kad 3 galimybė atitinka proporcingumo principą, nes nustatytos problemos mastas yra didelis (didelis nesaugių vartotojų gaminių kiekis ES rinkoje ir su tuo susijusi didelė vartotojų patiriama žala), o su šia galimybe susijusios išlaidos yra nedidelės. **Apskritai ši galimybė vertintina teigiamai, nes ją įgyvendinant daromas teigiamas poveikis vartotojams ir visuomenei, o įmonių patiriamos išlaidos nedidelės, palyginti su jų apyvarta**. Be to, pasirinktas reglamentas kaip Sąjungos veiksmai tinka tam, kad būtų tinkamai įgyvendintas tikslas – užtikrinti vienodas sąlygas ir veiksmingą bei vienodą vykdymą nacionaliniu lygmeniu.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Be reguliaraus stebėjimo, praėjus 5 metams po valstybių narių vykdomo įgyvendinimo pradžios siūloma, remiantis iš anksto nustatytais pagrindiniais pažangos rodikliais, įvertinti šios teisėkūros priemonės veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, nuoseklumą ir ES pridėtinę vertę.